

תורה שבעל פה

דינים ויסודות תורה שבעל פה – שאלון לעולים חדשים

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעה וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.

פרק ראשון – (16×4) – 64 נקודות

פרק שני – (12×3) – 36 נקודות

סך הכול – 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: מילון עברי-לועזי / לועזי-עברי.

ד. הוראות מיוחדות: אין.

כתוב במחברת הבחינה בלבד. רשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון (64 נקודות)

ענה על ארבע מן השאלות 1-6 (לכל שאלה – 16 נקודות).

1. תפילה

א. אדם צריך להשתדל להתפלל בציבור. אחת הסיבות לכך היא שיש קטעים בתפילה שנאמרים רק בציבור.

(1) כתוב שני שמות של קטעים בתפילה שנאמרים רק בציבור.

(2) כתוב סיבה נוספת לקביעה שאדם צריך להשתדל להתפלל בציבור.

(8 נקודות)

ב. מדוע גם מי שמתפלל ביחידות צריך להשתדל להתפלל בבית הכנסת? (3 נקודות)

ג. כיצד יש להיזהר בכבודם של ספרי קודש? כתוב שתי דוגמאות. (5 נקודות)

2. שבת

א. (1) כתוב שני טעמים להדלקת נרות שבת.

(2) החובה להדליק נרות שבת מוטלת על כל בני הבית, אך חכמים תיקנו שהאישה תדליק. מדוע?

(9 נקודות)

ב. (1) מהי מטרת ההבדלה?

(2) ראשי התיבות של ברכות ההבדלה הם יבנ"ה.

כתוב מהו הפירוש של ראשי התיבות יבנ"ה.

(7 נקודות)

3. מועדים – ראש חודש וראש השנה

א. (1) מהו "חודש מלא", ומהו "חודש חסר"?

(2) בלוח השנה העברי לא כל החודשים שווים באורכם, ובדרך כלל לאחר "חודש מלא" יגיע "חודש חסר".

הסבר מדוע.

(7 נקודות)

ב. (1) בתפילת ראש חודש אומרים "חצי הלל".

מדוע "חצי הלל" נקרא כך?

(2) כתוב תוספת שמוסיפים בתפילת ראש חודש מלבד "חצי הלל".

(5 נקודות)

ג. מה הם השמות של שלושת קולות השופר שמשמיעים בראש השנה? (4 נקודות)

4. מועדים – פסח

- א. מדוע "ליל הסדר" נקרא כך? (3 נקודות)
- ב. (1) בקערת הסדר צריכים להיות שלוש מצות, כרפס, זרוע ומאכלים נוספים. ציין שניים מן המאכלים הנוספים שצריכים להיות בקערת הסדר.
- (2) בנוגע לכל אחד מן המאכלים שצינת, כתוב לזכר מה הוא נאכל.
- (7 נקודות)
- ג. (1) מדוע בעלי חנויות צריכים להציג תעודת "מכירת חמץ"?
- (2) לאחר חג פסח רצה ראובן לקנות עגבניות בחנות הירקות השכונתית, אך הוא גילה שאין בה תעודת "מכירת חמץ".
- האם מותר לו לקנות עגבניות בחנות זו? נמק את תשובתך.
- (6 נקודות)

5. הלכות כשרות

- א. (1) כתוב שני הבדלים בין תעודת כשרות רגילה ובין תעודת כשרות "מהדרין".
- (2) ברשתות המזון הגדולות יש תעודת כשרות במחלקת הירקות ובמחלקת הבשר אך אין תעודת כשרות במחלקת המשקאות ובמחלקת השימורים. מהי הסיבה לכך?
- (8 נקודות)
- ב. (1) מדוע צריך להמתין בין אכילת מאכלי בשר לאכילת מאכלי חלב? כתוב שתי סיבות.
- (2) אדם שרוצה לאכול מאכלי בשר מייד לאחר אכילת מאכלי חלב צריך לעשות כמה פעולות.
- כתוב שתיים מן הפעולות האלה.
- (8 נקודות)

6. בין אדם לחברו

- א. (1) הסבר את המושג "מצוות שבין אדם לחברו".
- (2) מה לומדים מן הפסוק "ואהבת לרעך כמוך"?
- (6 נקודות)
- ב. (1) מדוע מצוות גמילות חסדים גדולה ממצוות צדקה? כתוב שתי סיבות.
- (2) מה הן שתי הפעולות העיקריות שיש לעשות כדי לקיים מצוות ביקור חולים?
- (10 נקודות)

פרק שני (36 נקודות)

ענה על שלוש מן השאלות 7-11 (לכל שאלה – 12 נקודות).

7. יסודות תורה שבעל פה

- א. (1) מהי "תורה שבעל פה"?
(2) כתוב שם של ספר אחד שנחשב ל"תורה שבעל פה".
(4 נקודות)
- ב. (1) מתי פעלה "כנסת הגדולה"?
(2) כתוב פעולה אחת שעשו אנשי כנסת הגדולה.
(4 נקודות)
- ג. (1) מהי הפעולה החשובה שעשה רבי יהודה הנשיא?
(2) מדוע עשה רבי יהודה הנשיא פעולה זו?
(4 נקודות)

8. ברכות

- א. (1) לפני אכילת מאכלים שברכותיהם שונות, יש לברך לפי הסדר של ראשי התיבות האלה: המג"ע א"ש.
כתוב את שמות הברכות לפי סדר זה.
(2) אדם רוצה לאכול את המאכלים האלה: תאנים, תפוחים, עוגיות וסוכריות.
העתק את שמות המאכלים לפי סדר הקדימות בברכות.
(8 נקודות)
- ב. כתוב על מה מברכים כל אחת מן הברכות האלה:
(1) "ברוך אתה ה' א-לוהינו מלך העולם עושה מעשה בראשית".
(2) "ברוך אתה ה' א-לוהינו מלך העולם זוכר הברית, נאמן בבריתו, וקיים במאמרו".
(4 נקודות)

9. שבת

- א. (1) מהו הטעם לאיסור עשיית מלאכה בשבת?
 (2) בשבת אסור לעשות ל"ט אבות מלאכה.
 מדוע קבעו חכמים שדווקא מלאכות אלה אסורות בשבת?
 (5 נקודות)
- ב. (1) כדי שיהיה מותר לברור בשבת, צריכים להתקיים שלושה תנאים. כתוב שניים מהם.
 (2) בסלט הירקות שעל שולחן השבת יש בצל, אך חגית אינה אוהבת לאכול בצל.
 כיצד חגית יכולה לאכול את הסלט בלי לעבור על איסור בורר?
 (7 נקודות)

10. מועדים – תענית אסתר ופורים

- א. (1) לזכר מה נקבעה "תענית אסתר"?
 (2) במקרה שתענית אסתר חלה בשבת – באיזה יום צמים?
 (5 נקודות)
- ב. (1) כתוב שני חגים שבהם מוסיפים "על הניסים" בתפילה ובברכת המזון.
 (2) מדוע אין אומרים "הלל" בפורים?
 (7 נקודות)

11. מצוות שבין אדם למקום

- א. (1) מהו המקום בפתח שבו יש לקבוע מזוזה? בתשובתך התייחס לצד של הפתח ולגובה.
 (2) כתוב מקרה שבו קובעים מזוזה בלי ברכה.
 (6 נקודות)
- ב. (1) מה הן שת הפרשיות מן התורה שכתובות על הקלף של המזוזה?
 (2) את המזוזה כתב סופר סת"ם. מהו הפירוש של ראשי התיבות סת"ם?
 (6 נקודות)

בהצלחה!